

Brandvarnare i bostäder

Räddningsverket beslutade den 2 november 2001 allmänna råd och kommentarer om brandvarnare i bostäder. Råden och kommentarerna är publicerade i verkets serie *Meddelande från Räddningsverket* och har beteckningen 2001:1.

Beslutet innebär att Räddningsverket, mot bakgrund av bestämmelserna i 41 § räddningstjänstlagen (1986:1102), anser det skäligt att det bör finnas minst en fast installerad brandvarnare eller annan motsvarande anordning för tidig varning vid brand i alla byggnader som används för bostadsändamål.

Bakgrund

Antalet bränder i Sverige som leder till insats av den kommunala räddningstjänsten är årligen omkring 25 000. Antalet brandskador som årligen rapporteras till försäkringsbolagen är avsevärt högre. Varje år omkommer 100-130 personer till följd av bränder och ett stort antal personer skadas svårt i samband med bränder.

Dödsbränder inträffar till övervägande del i hemmet. Fungerande brandvarnare, som medger tidig varning vid brand, saknas i de flesta byggnader där dödsbränder inträffar.

Varför brandvarnare?

Om en brand inträffar är det nödvändigt att snabbt sätta sig i säkerhet. En förutsättning för att detta skall kunna ske är dels att personer som befinner sig i byggnaden snabbt uppmärksammas på att en brand uppstått, dels att personerna i fråga har möjlighet att själv, eller med annans hjälp, ta sig ut från den brinnande byggnaden.

Med ledning av det material som finns tillgängligt avseende de dödsbränder som inträffat under 1999 och 2000, är det en realistisk bedömning att mellan tio och tjugo människoliv skulle kunna ha räddats årligen om fungerande brandvarnare varit installerad i bostaden.

Den enskildes skyldigheter

Enligt 41 § räddningstjänstlagen skall varje ägare eller innehavare av en byggnad i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olyckshändelse och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. Den primära skyldigheten att vidta brandskyddsåtgärder i en byggnad åvilar tydligt den enskilde ägaren eller innehavaren av byggnaden.

Sedan 1999 inrymmer bygglagstiftningen krav på anordning för tidig upptäckt av brand samt utrymningslarm vid ny- eller tillbyggnad av bostäder. Genom att brandvarnare installeras i bostaden anses kravet vara uppfyllt.

För befintliga bostäder anser Räddningsverket att motsvarande krav kan härledas till 41 § räddningstjänstlagen. I syfte att tydliggöra innebörden av nämnda paragraf och därmed indirekt medverka till en ökad förekomst av brandvarnare, eller annan jämförbar anordning, i bostäder har Räddningsverket meddelat de aktuella allmänna råden och kommentarerna om brandvarnare i bostäder.

Kommunal tillsyn

Kravet på brandvarnare i befintliga bostäder grundas på bestämmelserna i 41 § räddningstjänstlagen. Några kommunala föreskrifter om detta skall därför inte beslutas av varje enskild kommun.

Tillsynen av räddningstjänstlagens efterlevnad skall, enligt 56 §, på lokal nivå utföras av den kommunala nämnd som är ansvarig för räddningstjänsten. Denna nämnd ansvarar för att brandsyn utförs regelbundet i de byggnader och anläggningar som angivits av regeringen i 16 § räddningstjänstförordningen (1986:1107).

Brandsyn kan även ske vid annat tillfälle och i andra byggnader än vad regeringen föreskrivit (s k annan brandsyn) efter beslut av den ansvariga kommunala nämnden.

Då bostäder inte är föremål för regelbunden brandsyn måste beslut fattas om så kallad annan brandsyn i varje enskilt fall när det gäller kontroll av brandskyddet i bostäder. Rätten att fatta sådant beslut kan med, stöd av kommunallagen (1991:900), delegeras till exempelvis räddningschefen.

Information

I kommunens myndighetsroll ingår även uppgifter av informationskaraktär. Genom att medverka till en ökad

kunskapsuppbyggnad hos de boende skapas en större medvetenhet om brandskyddsfrågor vilket på sikt bör bidra till ett minskat antal bränder.

Informationsmaterial om brandvarnare tillhandahålls av bland andra Konsumentverket och Svenska Brandförsvarsförbundet. Räddningsverkets folder om brandvarnare har utgått. Tillsvidare finns ett enkelt informationsblad att hämta på verkets webbplats, <http://www.srv.se>. Under 2002 kommer verket att ta initiativ till samordnad information om brandvarnare.

Beställning av Räddningsverkets meddelande 2001:1 i tryckt form görs hos Fritzes AB, telefon 08-690 90 90. Meddelandet kan också hämtas på verkets webbplats.

Kontaktperson

Räddningsverkets kontaktperson i sakfrågan är Ulf Linden, telefon 054-13 52 06, e-post: ulf.linden@rg.srv.se

Tidigare nummer av Aktuellt från Räddningsverket under 2001

- Nr 1-01 Skogsbrandbevakning med flyg – Räddningsverkets inriktning
- Nr 2-01 Räddningsfrånkoppling – elsäkerhet på och i omedelbar närhet av Banverkets el/spåranläggning
- Nr 3-01 Mötesfri motortrafikled och landsväg med hänsyn till utryckningsfordon
- Nr 4-01 Statsbidrag för förebyggande åtgärder mot naturolyckor i bebyggda områden
- Nr 5-01 TRIS – TeknikRelaterad InformationsSamverkan
- Nr 6-01 Informationssystem Brandrisk skog och mark